

Pfv.IV.20.234/2014/21.szám

A alperes neve a dr. Smidelik Péter ügyvéd által képviselt I. rendű és a személyesen eljáró II. rendű felpereseknek a .. által képviselt Kúria alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt a Fővárosi Törvényszék előtt 19.P.26.067/2010. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.22.344/2012/16. számú jogerős ítéletével befejezett perében, amely perbe a felperesek pernyertessége érdekében beavatkozott a személyesen eljáró .. a beavatkozó által 24. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a beavatkozó köteles megfizetni az államnak külön felhívásra.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet által megállapított tényállás szerint 1989. október 23-án társasági szerződés jött létre a .. (később ..) létrehozására. A társaság egyik alapító tagja az I.r. felperes volt 10 %-os tulajdoni hányaddal, további 50 %-os tulajdonrésszel a 100 %-ban állami tulajdonban álló .. rendelkezett, emellett magánszemély alapító volt .., .., .. és .., a II.r. felperes jogelődje.

1990. december 20-án a .. létesítő okirattal létrehozta a .., amelyet 1991. január 10-én kelt végzésével vett cégnyilvántartásba a Fővárosi Bíróság. A .. nem volt a .. alapítója és tagja sem. A ..

által taggyűlési határozat megváltoztatása iránt benyújtott kereset alapján megindult eljárásban a Fővárosi Bíróság 1993. március 5-én kelt 25.G.49.990/1991/33. számú ítéletével megállapította, hogy a .. 1989. október 23-án kelt társasági szerződése érvénytelen, azt semmisnek nyilvánította arra tekintettel, hogy a felperesként megjelölt .. nem volt jogosult a vitatott vagyontárgyak apportkénti szolgáltatására, mert azoknak sem tulajdonosa, sem kezelője nem volt, illetve az apportlista alapján nem volt megállapítható, hogy a felperes pontosan mit apportált, mindemellett pedig a vagyontárgyakat alulértékelték.

A .. fellebbezése nyomán a Legfelsőbb Bíróság, mint másodfokú bíróság által 1993. május 28-án kelt Gf.VII.31.325/1993/10. számú ítéletében felperesként a .. tüntette fel, amely céget a cégnyilvántartásból 1993. április 1-jén törölték. Határozatában a Legfelsőbb Bíróság az első fokú ítéletet részben megváltoztatta és a szerződés érvénytelenségének megállapítása mellett a társasági szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánította. Megállapította a döntés indokolásában, hogy a ..-t 1989. október 23-án a .. , .., ... és .. alapította meg. A cégbíróság 1990. február 5-én jegyezte be 1.000.000 forint törzstőkével akként, hogy az alapító tagok közül a természetes személyek pénzbeli, míg a .. nem pénzbeli hozzájárulással szolgáltatotta a ráeső törzsbetét ellenértékét. A tárgyaláson a .. jogi képviselője nem volt jelen, a határozatot részére kézbesítették, az ügyvéd azonban nem tett arról bejelentést, hogy az általa képviselt jogi személy időközben megszűnt. A későbbiek során több bírósági határozat megállapította, hogy a .. alapítója valójában a .. volt, amely cég 1997-ben jogutód nélkül megszűnt. 2009. szeptember 4-én elhunyt .., akinek jogutódja a II.r. felperes.

Az I.r. felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a Legfelsőbb Bíróság ítéletében annak valótlan állításával, hogy az I.r. felperes érvénytelen társasági szerződést kötött, megsértette jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. Emiatt elégtételadásra kérte kötelezni az alperest akként, hogy küldje meg a nyilatkozatot mindazoknak, akik a .. ügyében hivatalosan eljárak. A II.r. felperes, néhai .. jogutódjaként annak megállapítását kérte, hogy az alperes az I.r. felperes által is kifogásolt valótlan állítással megsértette .. emlékéhez fűződő kegyeleti jogát.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az I.-II.r. felperesek keresetét elutasította és kötelezte az I.-II.r. felpereseket egyetemlegesen, hogy a le nem rótt 27.000 forint illetéket fizessék meg a Magyar Államnak külön felhívásra.

Határozata indokolásában rámutatott, hogy a személyiségi jogi per a jogrendszerben elfoglalt helyénél, szerepénél fogva nem alkalmas bármely más jogterületre vonatkozó jogvita eldöntésére vagy

véleményezésére. Megállapította: az valós tény, hogy az I.r. felperes és a II.r. felperes jogelődje a gazdasági társaság alapításában részt vett. Ez önmagában nem hordoz sértő tartalmat, mint ahogy egy olyan jogi megállapítás sem, amely az adott szerződés érvénytelenségét állapítja meg. A Legfelsőbb Bíróság a felperesek terhére felróható magatartást nem állapított meg, míg a megállapított érvénytelenségi okok nem kötődnek az I.r. felperes, illetve a II.r. felperes jogelődjének magatartásához. Így a jóhírnév megsértése megállapításának konjunktív feltételei közül a sértő tartalom hiányzik. Az a körülmény, hogy a .. jogi személy tagja tekintetében az ítélet nem helytálló adatot tartalmaz, nem alkalmas a felperesek személyhez fűződő joga megsértésének megállapítására.

A beavatkozó fellebbezése nyomán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az ítélet tábla hangsúlyozta, hogy a bíróság ítélezése során a vitássá tett jogról a törvényben szabályozott eljárás során véglegesen dönt és határozata mindenkire kötelező. Az ítéleti tényállás megállapításának, jogi indokolásnak, valamint a bíróság eljárásának helytállósága az adott per rendes és rendkívüli jogorvoslati fórumaira tartozó kérdés. Az anyagi és az alaki jogerő feloldása, a bírósági ítélet módosítása csak az eljárási törvényekben meghatározott okokból és eljárásokban lehetséges. Az elsőfokú bíróság helyesen fejtette ki, hogy a személyiségi jogi per bírósága más bíróság által, más eljárásban hozott jogerős ítélet szakmai felülvizsgálatára vagy más bírói szerv által folytatott egyedi és általános gyakorlat véleményezésére nem jogosult. A személyiségi jogi per a jogrendszerben elfoglalt helyénél, szerepénél fogva alkalmatlan bármely más jogterületre tartozó jogvita eldöntésére és nem szolgálhat általános vagy különleges jogorvoslati fórumként. A bíróság a Pp. 3. § (2) bekezdése alapján a kereset által meghatározott körben jár el, a felperesek a jóhírnév sérelmének megállapítását, illetve a kegyeleti jog megsértésének megállapítását kérték. A Ptk. 78. § (2) bekezdése alapján nem kizárt, hogy a bírósági ítéletben foglalt megállapítás személyiségi jogsértést valósítson meg, ha az eljárás kereteit meghaladó, azon kívül eső, szükségtelen és egyben személyhez fűződő jogot sértő kitételt tartalmaz. Azonban a személyiségi perben kifogásolható ítéleti kitételek vizsgálata független attól, hogy az azt tartalmazó ítélet jogerős-e vagy sem, ennek ellenkezője ugyanis azt jelentené, hogy a fellebbezett első fokú ítélettel a személyhez fűződő jog sérelme nem lenne megvalósítható.

Az ítélet tábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az ítélet nem hordoz sértő tartalmat a felperesek vonatkozásában, róluk valótlán tényként állít, nem sértő az a való tény, hogy részt vettek a .. megalapításában, illetve az a jogi érvelés, ami a szerződés érvénytelenségét állapítja meg, mert az a felperesekre vonatkozóan nem tartalmaz megállapításokat. Bár a sérelmezett

ítélet valóban nem helytálló adatot tartalmaz a .. jogi személy alapító tagja vonatkozásában, mert az ténylegesen a .. volt és nem az ítéletben szereplő .., de ez a megállapítás nem alkalmas a felperesek személyéhez fűződő jogsérelem megállapítására, mert rájuk nézve nem hordoz sértő tartalmat és nem eredményezi személyük hátrányos megítélésének kiváltását sem. Így tehát nem volt megállapítható, hogy az adott eljárás kereteit meghaladó, szükségtelen, valótlán és egyben sértő kitételt tartalmazna a sérelmezett ítélet.

A jogerős ítélet ellen a beavatkozó nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalma szerint - annak hatályon kívül helyezését és a kereseti kérelem szerinti döntés meghozatalát kérte. Érvelése szerint az ügyben meghozott ítéletek a hazai, illetve az európai jogelvekkel, joggyakorlattal ellentétesek. A személyiségi jogi per kereteiről kifejtett indokolás önkényesen leszűkíti a törvényben biztosított jogérvényesítést. Az első fokú ítéletben fel nem oldott ellentmondás önkényes logikai szabályokat felrúgó áthidalása a sérelem jogalapját illetően nem általában egy társasági szerződés aláírása jelenthet személyiségi jogilag releváns sérelmet, hanem a soha alá nem írt, csak annak állított szerződésé, amelynek az álképviselővel összehozása egyszerre egy nem valós érvénytelenségre hivatkozásnak adott alapot, egy súlyos következményekkel járó, etikailag is elítélendő jogsértésben való közreműködést állítva. A valótlán tartalmú érvénytelenség nem a felpereseknek róható fel. Vitatta, hogy a jelen per egy rendkívüli jogorvoslati fórum lett volna. A Ptk. 78. § (2) bekezdése speciális alakzata a személyiségi jogsérelemnek, ami akkor is megvalósul, ha a Ptk. 76. § szerinti sérelem a megítélésében ilyen sérelmet eredményez. Vitatta, hogy az alaki és anyagi jogerőnek ne lenne jelentősége, még ha az helytelenül is került hivatkozásra. Sérelmezte azt az érvelést, hogy nem a tagokról, hanem a társaságokról mondták ki, hogy a soha nem volt tag okán érvénytelen az alapításkori társasági szerződés, vagyis nem kell, hogy a felperesekről állítsanak önmagában sértő és valótlán tényt. Elég, ha a valótlán tény a társadalmi megítélésüket súlyosan lerontja. Kérte annak megállapítását, hogy a felperesek által soha meg nem kötött, soha nem létezett társasági szerződésről annak valótlán állítása a Legfelsőbb Bíróság, illetve a Kúria részéről, hogy a senki által soha nem látott szerződés létezett és létezik, a nem létező szerződést a felperesek már 1989. október 23-án a csak 1990. december 20-án létesített .. közösen alá is írták és azzal törvénysértést követtek el. Hivatkozott arra, hogy a Fővárosi Törvényszék kifejezetten rögzítette, hogy a felperesek a .. kötöttek társasági szerződést a perben nem álló .. alapítására.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A felperesek jelen perben előterjesztett keresete annak megállapítására irányult, hogy az alperes megsértette az I. r. felperes jóhírnevét, a II. r. felperes kegyeleti jogát.

A Ptk. 75.§ (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 78.§ (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés alapján a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

E rendelkezések alapján azt kellett vizsgálni, hogy az alperes per tárgyává tett megállapítása olyan valótlan és egyben sértő jellegű tényközlést tartalmazott, ami megalapozza a felperesek személyhez fűződő jogainak védelmét.

Az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a jelen per nem szolgálhat újabb jogorvoslati lehetőségként, a személyiségvédelmi per tárgya nem lehet az, hogy a korábbi eljárásban megszületett ítélet helytálló-e vagy sem.

Annak megállapítása, hogy az adott társasági szerződés érvénytelen vagy sem, az eljáró bíróság értékelését, jogi véleményét tartalmazta. Amennyiben a sérelmezett ítélet egy, a döntés alapjául szolgáló tényt tévesen állapított is meg, az nem jelenti, hogy a felperesekről, a II. r. felperes jogelődjéről személyiségi jogot sértő közlést tett. Abból, hogy a döntés téves ténybeli alapon nyugszik, még nem következik a felperesek személyhez fűződő jogának megsértése. Ugyanis a Ptk. 78.§-a szerint a jóhírnevet sértő közlésnek nemcsak valótlanoknak, hanem egyben sértő tartalmúnak is kell lennie. Ez pedig a perbeli ítéletről nem állapítható meg. A magánszemélyekre vonatkozóan valótlan és sértő tartalmú megállapítást a jogerős ítélet nem tartalmazott, nem állított semmilyen személyhez fűződő jogsértést megvalósító közlést.

A Ptk. 85. §-ának (3) bekezdése értelmében meghalt személy emlékének megsértése miatt bírósághoz fordulhat a hozzátartozó, továbbá az a személy, akit az elhunyt végrendeleti juttatásban részesített.

Ebből következően a hozzátartozó a halott emlékének megóvása érdekében általában akkor fordulhat a bírósághoz jogvédelemért, ha a jogsértés a halál után történt.

A Ptk. 85.§ (1) bekezdésében foglalt rendelkezés, mely szerint a személyhez fűződő jogokat csak személyesen lehet érvényesíteni, azt jelenti, hogy ezen alanyi jogok érvényesítése, a jogérvényesítés módja és terjedelme a jogosult akaratától függ. Élő személy helyett tehát (a 85.§ (2) bekezdésében meghatározott kivételtől eltekintve) más nem kérhet személyiségvédelmet.

Jogi értelemben a halállal az ember személyisége (jogképessége)

megszűnik. Ugyanakkor a halál ténye nem szünteti meg azokat az anyagi és erkölcsi értékeket és azok társadalmi hatásait, melyeket az emberi élet létrehozott és a környezetében kiváltott. Ezeknek az értékeknek és társadalmi hatásoknak (a halott emlékének) sértetlen fennmaradását védi a kegyeleti jog, melyet e jog jogosultjai gyakorolhatnak (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.934/2004/7.). A jogelőd életében történt személyhez fűződő jogsértés miatt tehát kizárólag az érintett személy léphet fel. A jogutód sui generis módon nem érvényesíthet igényt a jogelődöt életében ért jogsértés miatt. Az adott esetben a sérelmezett ítélet még élő személyre vonatkozott, nem az elhunyt személy emlékét érintette. Ezért a II. r. felperes a kegyeleti jog megsértését alaptalanul állította.

Megalapozatlanul kérte a beavatkozó a per tárgyalásának felfüggesztését a II. r. felperes által a Kúria ellen 2014. augusztus 15-én indított per jogerős befejezéséig. A Pp. 275. § (1) A felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A jogerős után bekövetkezett tények nem adhatnak alapot a jogerős ítélet jogszabálysértő jellegének megállapítására. Ezért a felülvizsgálati eljárásban nem volt mód a beavatkozó által hivatkozott iratok beszerzésére.

A Pp. 152. § (2) bekezdése szerint a bíróság a tárgyalást felfüggesztheti, ha a per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában más polgári per vagy a bíróság hatáskörébe tartozó más polgári eljárás már folyamatban van.

A Kúria ellen indított eljárás nem előkérdése a jelen személyhez fűződő jogi per elbírálásának, ugyanis a perbeli jogvita tárgyát az képezte, hogy a Kúria korábbi eljárásban meghozott ítélete megsértette-e a felperesek jóhírnevét, a II.r. felperes kegyeleti jogát. Ezért a Pp.152.§-ában foglalt feltételek hiányában a Kúria a per tárgyalásának felfüggesztésére irányuló indítványt elutasította.

Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp.275.§ (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

Az alperes részéről felülvizsgálati eljárási költség nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján a beavatkozó köteles megtéríteni az állam javára, külön felhívásra.

Budapest, 2014. szeptember 24.

Dr. Mészáros Mátyás s.k. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács

Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

Vné

A kiadmány hitelével:

tisztviselő